

BINEVESTITORUL

Fondat de L. I. AVERBUCH. — Redactor: M. TARLEV.

Redacția și Administrația: Sala „MIȘCAN”

Chișinău, str. Gh. Lazăr No. 90. Basarabia—România.

Inscris Trib. Lăpușna sub No. 3472/1938.

1924 - NUMĂR DE JUBILEU - 1939

Iisus Mesia
este lumina
care
luminează
neamurile

Luca 2,32.

Iisus Mesia
este slava
poporului
Israel.

Luca 2,32.

Nu mai este nici Iudeu, nici Grec; nu mai este nici rob, nici slobod; nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toți sunteți una în Hristos Isus. Galateni 3,28.

Către cetitori.

Implinind 15 ani de apariție, numărul de față al „Binevestitorului“ este număr jubiliar. În timpul celor 15 ani, „Binevestitorul“ și-a împlinit, prin harul și dragostea Domnului, misiunea pentru care a fost întemeiat, de a duce peste țări și mări Vestea cea bună a mântuirii de toate păcatele prin credința în jertfa lui Mesia. Editat în trei limbi, el a depus mărturie cetitorilor săi despre Acela ce este „Lumina care luminează neamurile și slava poporului Israel“ (Luc. 2,32).

„Binevestitorul“ a trecut în decursul celor 15 ani prin multe greutăți, dar Domnul a binecuvântat din belșug lucrarea lui. Mulți credincioși au mulțumit lui Dumnezeu că au căpătat prin „Binevestitorul“ ajutor și întărire pentru viața lor duhovnicească; iar cei ce nu urmau pe Domnul ne-au adus la cunoștință că au găsit prin această revistă Calea mântuirii.

„Binevestitorul“ nădăjduște ca și de-acum înainte să poată continua a servi sufletelor Evreilor și Creștinilor, cu ajutorul Mântuitorului. „Binevestitorul“ se va strădui să arate pe baza Vechiului și Noului Testament—că Iisus din Nazaret este Evreu din Evrei, tăiat împrejur într'a 8-a zi (Luca 2,21), Care a venit să sufere ca Mesia pentru mântuirea oricărui om: întâiu a Evreului, apoi a tuturor neamurilor (Romani 1,16) și a lutrat a 3-a zi în Slava sa, prin învierea din morți, după cum a prezis Moise și toți prorocii (Luca 24, 25—27). **„Binevestitorul“ arată deasemeni, că Apostolii Domnului, fiind Evrei, întreaga învățătură a Noului Testament este exclusiv evreească.**

Socotim că suțem datori în fața Domnului iubirii să arătăm celor cari urăsc, că ei sunt socotiți de Domnul Iisus drept ucigași, indiferent de confesiunea căreia îi aparțin: „Oricine urăște pe fratele său, este un ucigaș; și știți că niciun ucigaș n'are viața vecinică“. (1 Ioan 3,15) „Prin aceasta se cunosc copiii lui Dumnezeu și copiii diavolului. Oricine nu trăește în neprihănire, nu este dela Dumnezeu; nici cine nu iubește pe frați“. (1 Ioan 3,10) „Cine nu iubește pe fratele său, rămâne în moarte“ (1 Ioan 3,14). „Binevestitorul“ este pentru ei o mărturie că, dacă se vor pocăi și vor primi iubirea lui Dumnezeu, vor trece dela moarte la viață (1 Ioan 3,14).

„Binevestitorul“ vrea să mai aducă Vestea cea Bună că Iisus va veni a doua oară, ca Invingător proslăvit al păcatului, când va institui pacea pe pământ și buna învoire între oameni.

Cu toate că n'avem mijloace materiale pentru editarea revistei, noi sperăm în sprijinul Domnului, și credem că El ne va ajuta și mai departe, după cum a făcut-o în chip atât de minunat timp de 15 ani.

Aducem mulțumirile noastre frățești tuturor copiilor lui Dumnezeu cari ne-au susținut prin rugăciunile și darurile lor. Copiii lui Dumnezeu vor face bine să se roage pentru noi și pentru revistă, ca ea să aducă roade spre slava Domnului nostru.

REDAȚIA.

Jubileu mesianic.

Când fiii lui Israel deveneau robii cuiva, aveau totuși o speranță, că va veni ziua cea fericită a jubileului, când ei vor fi iarăși liberi (Lev. 25,10). Jubileul aduce bucuria, libertatea, întorcerea averei, etc.

Astăzi noi toți suntem robi ai păcatului, captivați de diavol. Acest stăpân nu are milă de nimeni, nu cruță pe nimeni, poruncește, dictează, —și toți ascultă de el. Toată lumea geme sub robia acestuia „domn“. Toți se revoltă, toți caută să scape de el,—și totuși se supun lui. Omul își închipue că este liber, dar tocmai când vrea să facă ceva, simte că este rob și nu poate face nimic. Bine a spus un scriitor: „E foarte trist, când omul vrea să răstoarne și să stăpânească lumea dar în același timp nu se poate lăsa de o țigară!“ Rob al țigării, rob al băuturii, rob al desfrâului, rob, rob, rob...

Fiii lui Israel aveau nădejdea, că va veni ziua jubileului și ei vor fi liberi. Dar astăzi robii păcatului au uitat de jubileul cel mare, de ziua cea strălucită, când a sunat trâmbița libertății, și rămân mai departe robi ai stăpânului lor—diavolul. Două mii de ani au trecut decând Mesia Iisus a venit și a stabilit jubileul acesta mare. Toți pot căpăta liberarea din ghiarele Satanei, toți pot scutura lanțurile robiei. Dar oamenii nu se folosesc de jubileul acesta, și rămân mai departe robi, tocmai ca femeea, care primea dela fiul său din străinătate mulți bani și necunoscând valoarea lor, îi păstra ca pe niște hârtii colorate, ducând o viață în mizerie și lipsuri. Biata femeie se gândea la fiul ei, îl iubea și se mira, că el n'o ajută. Dacă cineva o întreba despre fiul ei, ea putea să răspundă, că el a ajuns om mare, bogat și . . . îi trimite niște hârtii colorate, pe cari le păstrează cu mare sfințenie.

Mulți credincioși în Mesia se ase-

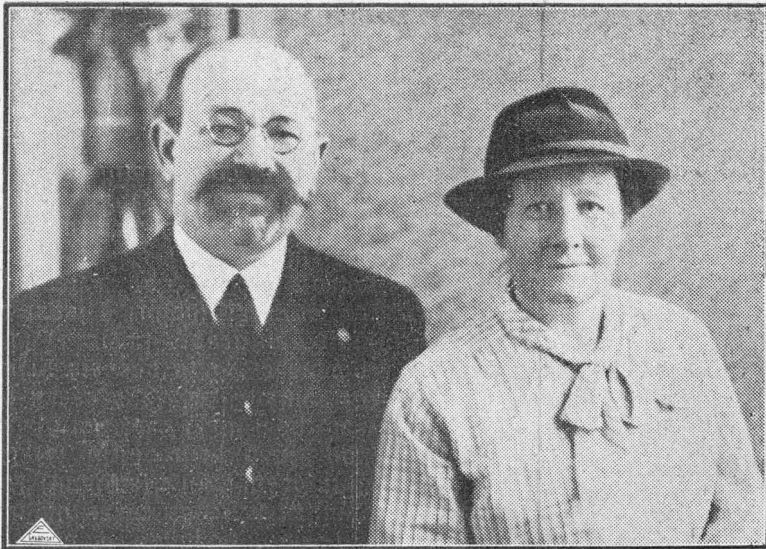
mănă cu această femeie. Ei nu știu, câtă bogăție se cuprinde în harul lui Mesia. Ei îl iubesc, se roagă Lui, dar duc o viață de robi, o viață plină de necazuri pământești și fără nădejde într-o viață vecinică.

Dece să fim robi ai păcatului, robi ai obiceiurilor, robi ai caracterului nostru, robi ai poftelor? . . . Mesia a venit să ne scape de robia păcatului și să ne facă robi ai lui Dumnezeu, părtași ai unei vieți sfinte.

Vestea cea bună despre Iisus Mesia, Liberatorul lumii de păcate a ajuns și la noi în Chișinău. Am aflat și noi despre acest Jubileu. Primul, care a găsit mântuirea în Mesia a fost Iosif Rabinovici, fiu al poporului evreu. Lanțurile robiei au fost rupte și bucuria „jubileului“, bucuria liberării de păcate a venit tocmai atunci, când poporul Israel era prigonit, batjocorit și în mari strămtorări. Iosif Rabinovici a trecut în vecinicie, dar Vestirea Marelui nostru Liberator n'a încetat. Fratele și sora Averbuch au fost acei cari au ținut sus steagul Evangheliei, steagul aceluia jubileu, care a fost dăruit întregii lumi. Acești servi ai Domnului au ținut steagul acesta cu mare devotament și multe suflete s'au întors la Mântuitorul, putând sărbători acum ziua liberării de păcate.

Dușmanii adevărului și slujitorii întunecului au căutat și caută să smulgă steagul din mâna acestor servi devotați ai Domnului, însă planul diavolesc n'a putut fi adus la îndeplinire. Fratele și sora Averbuch continuă să vestească Evanghelia, bucuria jubileului mântuirii în Mesia.

Jubileu de 15 ani al revistei noastre „Binevestitorul“ este o sărbătoare de triumf, o sărbătoare de biruință. Fratele și sora Averbuch, cari au fondat revista și noi toți, cari am putea spune că suntem copiii lor în Domnul (1 Cor. 4,15), ne bucurăm de biruința adevărului, de biruința lui

L. I. Averbuch și soția.

Fondatorul revistei „Binevestitorul“

lisus Mesia. Și noi putem spune împreună cu profetul: „Strigă de bucurie, fiica Sionului! Strigă de veselie, Israele! Bucură-te și saltă de veselie din toata inima ta, fiica Ierusalimului! Domnul a abătut dela tine pedepsele tale, a îndepărtat pe vrăjmașul tău;

Domnul, Impăratul lui Israel, este în mijlocul tău“: nu trebuie să te mai temi de nici-o nenorocire! În ziua aceea se va zice Ierusalimului: Nu te teme de nimic! Sioane, să nu-ți slăbească mâinile!

M. Tarlev.

L. I. AVERBUCH.

Un cuvânt dela inimă la inimă.

În anul acesta trebuie să spun încodată, că fericit este acela, care într'adevăr poate zice împreună cu regele David: „Domnul este Păstorul Meu“ (Psalm 23,1). Cine are pe „Păstorul lui Israel“, pe Mesia, „Păstorul cel bun“, ce și-a dat viața pentru oi,—acela poate spune „nu voi duce lipsă de nimic“, el poate fi mulțumit în toate împrejurările vieții, să se bucure și în necazuri, fără teamă în fața morții, știind că Păstorul cel bun este cu el și în valea umbrei morții (Psalm 23,4).

Aceasta nu e poezie sau fantezie. A urma pe Păstor, a merge unde El

conduce—este arta cea mai mare în viața credinței. Aceasta e calea practică a ispitelor pe cari le întâmpinăm în drumul credinței. Fără Păstorul cel bun putem să rătăcim, să pierim din cauza tuturor desamăgirilor, disperărilor și altor obstacole asemănătoare. Cine are pe Păstorul cel bun primește lecțiuni cum să se mângâie cu „toiagul“ lui Dumnezeu și cu „nuiaua“ sa. Nouă, oamenilor, ne place când Dumnezeu întrebunțează „toiagul“ pentru a ne sprijini, însă de multe ori suntem nemulțumiți când El întrebunțează „nuiaua“. Dar cine vrea să fie „credincios până la mo-

arte“ și să treacă împreună cu Păstorul cel bun prin „valea umbrei morții“, trebuie să se lase povățuit și prin „nuia“, știind că „toate lucrează spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu“ (Rom 8,28). O astfel de smerenie ne învață să prețuim nuiaua și să umblăm pe cărări drepte, după Păstorul nostru cel bun. Și credinciosul poate să spună: „Este spre binele meu că m'ai smerit“ (Psalm 111,71).

Intr'o societate care aranjase o seară literară, s'a dat cuvântul, spre sfârșit, unui artist renumit și unui predicator bătrân. Artistul era primul pe program. El a declamat Psalmul 23 despre Păstorul cel bun. Și-a îndeplinit rolul după toate regulile artei dramatice și publicul fu entusias-

mat de cele auzite. După el, bătrânul predicator a citit acelaș psalm și astfel seara literară a luat sfârșit. Dar după aceea, artistul s'a dus la predicator și i-a mulțumit din inimă, zicând: „Eu cunosc psalmul din copilărie, da, eu cunosc acest psalm, dar Dvs. cunoașteți pe acest Păstor“.

Este o mare deosebire: a cunoaște psalmul și a cunoaște pe Păstorul din psalm. Domnul să ne ajute să cunoaștem nu numai învățătura despre Păstorul cel bun, teoria sa, ci să cunoaștem pe *Păstorul însuși* și să ne lăsăm conduși de El în viața practică, să ne mângâiem cu toiagul și cu nuiaua Lui.

Israel, poporul ales de Dumnezeu.

„Oare gândim noi creștinii, ai căror strămoși au fost păgâni, îndrăginduși la poziția unică pe care poporul evreilor a ocupat o și o ocupă prin alegerea liberă a lui Dumnezeu între neamuri și pentru popoare? *Legământul lui Dumnezeu cu Israel* e bazat pe *vecinicul și nesfârșitul* Tău har și de aceea nu poate să fie rupt. „Pot să se mute munți, pot să se clatine dealurile, dar harul și legământul, pe care Domnul l-a jurat părinților lui Israel, rămân atât timp cât va dăinui pământul. Și chiar dacă Israel va fi sfărâmat în bucăți și risipit până la cealaltă margine a cerului“, chiar atunci Dumnezeu, care a risipit pe Israel, îl va strânge iarăși (Deuteronomiu 30; Ierem 31).

Poate că aceste promisiuni n'au valoare, fiindcă Israel a respins pe Iisus Mesia, Împăratul făgăduit și trimis lui de Dumnezeu? Apostolul Pavel are o fermă convingere în favoarea lui Israel: „căci lui Dumnezeu nu-I pare rău de darurile și de chemarea făcută“ (Rom 11, 29); Iisus însuși, după ce intră în Ierusalim și se arată poporului său deschis și în mod solemn ca Împărat al lui Israel,

nu-și ia în Templu rămas bun dela poporul Său numai cu un cuvânt de judecată „voi n'ați vrut“, ci și cu promisiunea că poporul Lui, care nu L-a cunoscut atunci, îl va primi odată ca împărat, cu cuvintele: „Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului“ (Matei 21,9).

Noi singuri ne închinăm cunoștința Dumnezeescului plan de năntuire al lumii arătat în Noul Testament, îndeosebi Evanghelia Apostolului Pavel, ba încă mai mult, noi nu cunoaștem temeinic persoana Domnului Iisus Mesia și lucrarea Sa minunată, când privim pe poporul Israel numai ca un popor care a aparținut lui Dumnezeu și a jucat un rol în istoria lumii numai în trecut, și când dorim să le răpim Noul Testament și pe Mântuitorul lumii care nouă, neamurilor, ne-a fost dăruit din milă, fără să ne gândim, că El este acela, prin care Vechiul Testament n'a fost dăruit, ci *implinit*, prin care poporul Israel nu se înlătură, ci se măntue. Desigur că multe și mari evenimente viitoare pe cari Dumnezeu le pusese înaintea ochilor poporului prin proorocii Săi, au căzut, fiindcă poporul „n'a

Ing. M. Tarlev și soția.

Redactor responsabil.

vrut“. Dar, dacă de atunci *căile* s'au schimbat întru totul, totuși legământul harului a rămas și prin această scopul final al lui Dumnezeu pentru Israel a rămas același. Cu o siguranță inspirată de Dumnezeu, Ap. Pavel îndrăznește să vestească faptul că poporul Israel va fi mântuit ca popor întreg (Romani 11,26). Neamul acesta, care acum mai e lovit cu orbire și risipire grozavă, fără lumină și fără țară, se va întoarce odată la Iisus ca la Domnul lor și mährama depe inima lor va cădea (2 Cor. 3,15). Că un Israel întors la Mesia va avea odată poziția sa deosebită și hotărâtoare ca *popor întreg* în fața lumii neamurilor, chiar în veacul acesta, nu ne spune numai câte un text izolat din Scriptură, ci acest fapt strălucite prin tot Noul Testament.

Capitolul 7 din Apocalipsă ne arată că poporul Israel credincios în Mesia va exista într'adevăr când se va deslănțui sfârșitul, iar catastrofele cele mari nu vor începe mai înainte ca Dumnezeu să fi pregătit adăpost și pază pentru poporul Său ales. Pe cel ce Domnul l-a pecetluit drept proprietate Sa, pe acela nici o ju-

decată nu-l va atinge. Compară Ezec. 9,4. Numărul celor pecetluiți trebuie să fie 144000. Aceasta nu înseamnă mărimea cifrelor celor aleși. Mai mult:—1000 înseamnă în Israel o seminție complectă, fapt care reese din Vechiul Testament; 12 e numărul semințiilor lui Israel, 12 înmulțit cu sine însuși ($12 \times 12 = 144$) înseamnă poporul lui Dumnezeu, care s'a desvoltat în ființa sa dela început chiar și până la sfârșit spre o deplină putere.

„Dintre toate popoarele, nu există nici unul, afară de Israel, care va scăpa—ca popor întreg—de judecată, ci numai oameni izolați vor fi aceia cari nu vor vedea judecata. Numărul celor dintre neamuri cari vor forma comunitatea divină va fi, desigur, cu mult mai mare decât numărul celor ce vor reprezinta la sfârșitul veacului pe Israelul credincios în Mesia Iisus. Dumnezeu va avea poporul Său pe pământ, pe care-l va păstra sub oblăduirea Sa, iar sus în ceruri Il va slăvi ceata celor nenumărați, pe care El i-a mântuit“.

(Din „Apocalipsa lui Ioan“ de Prelatul Römer). Trad. de I. Trachtmann.

HERMANN NEWMARK

Pentru ce m'ai părăsit?

Scriitorul acestor rânduri a fost întrebat adeseori de către Evrei: „Dacă Iisus a fost Fiul lui Dumnezeu, atunci de ce a strigat: „Dumnezeul Meu, pentru ce m'ai părăsit?“

Noul Testament relatează că atunci când Iisus era ținut pe lemn, și un întuneric supranatural acoperea pământul, El exclamă: „Tată, iartă-i, căci nu știu ce fac“. „Adevărat îți spun că astăzi vei fi cu Mine în rai“. „Femeie, iată fiul tău!“ „Iată mama ta!“ „Mi-e sete“. „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M'ai părăsit?“ „S'a sfârșit!“

David scrisese Psalmul 22 cu 1000 de ani înaintea acestor întâmplări. El a trăit până la adânci bătrâneți și a murit, plin de pace, în patul său. Cu toate că acest psalm a fost scris, fără îndoială, din pricina vre-unei nevoi prin care trecea David, el descrie pătimiri de cari, personal, n'a avut niciodată parte. David descrie o altă moarte, decât a sa proprie. Despre a cui moarte poate fi, oare, vorba?

Să observăm amănuntele. Cel chinuit strigă strâmtorât: „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m'ai părăsit?“ Totuși, își exprimase în multe rânduri încrederea că Dumnezeu părinților săi îl va salva. Dușmănia oamenilor față de el se arată în aceea că ei îl disprețuiesc atât de mult, de parcă ar fi un vierme și nu un om. Își bat joc și râd de el. Indură patimile răstignirii, oasele i se despart, iar inima-i doborâtă se frânge. Vrajmașii săi împart hainele sale între ei și trag la sorț pentru cămașa sa. Rugăciunea sa pentru salvare capătă răspuns și el laudă pe Dumnezeu în adunarea cea mare. El cere apoi întregului Israel să se teamă de Dumnezeu și prezice că roada suferințelor sale va fi întoarcerea întregii lumi la Dumnezeu. Psalmul încheie (în orig. ebraic) cu vorbele „că el a înfăptuit-o“ (sau „s'a sfârșit“).

Prima noastră întrebare se rezolvă

dela sine într'alta și anume: „despre cine a proorocit David aceste lucruri?“ Noul Testament relatează că Iisus a fost supus literalmente acestor patimi în toate amănuntele lor sfâșietoare, ca Mesia cel prezis și Ispășitor al păcatelor poporului Său.

Atunci, motivul, pentru care Iisus a exclamat: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce m'ai părăsit?“ este că David a prezis că El va face astfel. Isaia a proorocit, deasemenea, că „El era străpuns pentru păcatele noastre“ (Isaia 53,5) și Zaharia a profetizat că sabia lui Dumnezeu se va scula asupra Păstorului Său, Care va fi lovit pentru păcatele lui Israel, și că Israel își va întoarce privirile spre Acela pe care L-au străpuns, și vor plânge pentru respingerea individuală și națională al propriului lor Mesia (Zah. 13, 7 și 12, 10).

„Mesia a murit pentru păcatele noastre, după scripturi“. „Și oricine crede, este iertat prin El de toate lucrurile de cari n'ați putut fi iertați prin legea lui Moise“. Astfel explică Noul Testament moartea lui Iisus Mesia.

Fiindcă am părăsit pe Dumnezeu, noi, fiecare în parte, merităm să fim părăsiți de Dumnezeu. Iisus Mesia era părăsit de Dumnezeu, pentru că El să nu ne părăsească niciodată pe noi; căci El a plătit din plin datoria pentru păcatele noastre. Noi cari credem descoperirea lui Dumnezeu cu privire la Mesia, suntem primiți în fața Lui în toată dreptatea Dreptului nostru Mesia.

„Mesia, deasemenea, a suferit odată pentru păcate, El, Cel neprihănit pentru cei nelegiuți, ca să ne aducă la Dumnezeu“. (1 Petru 3, 18).

„Pe Cel ce n'a cunoscut nici un păcat, El L-a făcut păcat pentru noi, ca noi să fim neprihănirea lui Dumnezeu în El“. (2 Cor. 5, 21).

Tradus din l. engleză
de Erich S. Gabe.

Dr. Aug. Wünsche.

Suferințele lui Mesia

după învățătura Vechiului Testament și după învățăturile rabinilor: din Talmuduri, Midrașim și alte scrieri rabinice.

I.

A. Jertfele biblice ca proorocii simbolice despre un Mesia care trebuia să sufere și să moară.

Jertfele sunt, fără îndoială, partea cea mai importantă și partea principală a Legii mozaice ceremoniale sau cultice. Marea însemnătate a acestora reiese chiar din faptul că Vechiul Testament avea un cult prin excelență jertfitor, apoi că însuși cortul întâlnirii, iar mai târziu Templul, erau, cu tripla lor împărțire, un loc de jertfire, înfățișat ca o seminție întreagă dintre cele 12 cari formau poporul evreu, anume seminția Levi, cu Marele Preot din fiii lui Aaron, era menită serviciului de jertfire. Dacă s'ar tăia locurile cari se referă la jertfă în legea ceremonială, s'ar vedea ce mai rămâne din ea. Ce rost ar mai avea atunci Templul cu altarul său pentru jertfele arderilor-de-tot și ale tămâierilor? La ce servia

Caporet-ut (cuvântul ebraic pentru „capacul ispășirii“ vezi Exod 25, 17-22. N. Tr.) din Sfânta Sfintelor? Dece atâția preoți, în frunte cu Marele Preot? Pentru ce erau adunările și Sabatele sărbătorești și marea adunare din Ziua Ispășirii? Destule dovezi că odată cu înlăturarea jertfelor, întregul serviciu divin din Vechiul Testament, împreună cu sfintele sale locuri, timpuri și persoane, s'ar prăbuși ca un nimic fără valoare. Deaceea este ușor de înțeles că odată cu încetarea jertfirilor levitice, întreaga situație a poporului evreu a trebuit să se schimbe. Odată cu încetarea jertfirilor, el a pierdut, oarecum, sursele vieții sfinte.

Care a fost adevărata însemnătate a jertfirilor biblice? Credem că răspundem destul de complet, când zicem că era împăcarea. Jertfa trebuia să împace pe păcătos cu Dumnezeu, prin mijlocirea sângelui vărsat. Ca dovadă cităm Lev. 17.11: „căci sufletul trupului este în sânge și Eu vi l-am dat ca să ispășească pe altar pentru sufletele voastre, căci sângele ispășește pentru suflet“. (Tradus după originalul ebraic. N. Tr.). „Suflet pentru suflet“—asta vrea să lămurească citatul de mai sus. Prin păcatele și nelegiuirile pe cari le-a făcut, omul și-a pierdut viața, el a căzut sub dreapta judecată a lui Dumnezeu, și, de drept, ar trebui să fie dat morții. Pentru a preveni acest lucru, ia un animal, o ființă vie, însuflețită ca el însuși, un animal domestic, nevinovat și fără păcat, curat și fără pată, fără lipsă și fără cusur. El vine cu acest animal în curtea Templului și-l aduce ca jertfă pe altarul arderilor-de-tot, pentru plata datoriei sale, pentru deslegarea sufletului său, prins în cursele morții. Punând mâna pe animalul acela, el

Isaac Trachtmann
Colaborator

transmite propria sa condamnare la moarte animalului și prin junghierea în partea nordică a altarului, lasă să sufere pedeapsa pe care omul însuși ar fi trebuit să o îndure, din cauza păcatelor sale. După aceea, preotul, mijlocitor între Dumnezeu și cel ce aduce jertfa, ia sângele trecut prin moarte—plata păcatului—sângele pe care îl adunase într'un vas, și-l aplică în întregime sau numai în parte pe altarul arderilor-de-tot sau pe Caporet, pentruca aici, unde Cel Vecinic vrea să se întâlnească cu poporul Său spre a-l binecuvânta, acel sânge să ispășească și să acopere păcatul sufletului păcătos.

Prin urmare, scopul principal și cel mai de seamă al jertfei sângerânde este într'adevăr ispășirea (cuvântul rabinic: כפרה) și legea mozaică este un mare sistem de împăcare. Inșă mijlocul propriu zis al jertfei de ispășire este sângele, care e adus pe altar și închinat Celui Sfânt. Desigur că sângele nu ispășește ca substanță sau materie, ci ca suflet sau nefeș. Compară Exod 30, 30; Levit. 6,23; 8,15; 16,16. „Sufletul trupului este în sânge“ spune doară Lev. 17,11, adică vieața ființei simțitoare, potrivit funcțiilor sale, este în sânge, sângele e purtătorul și proprietarul ei*). Sângele este așadar centrul, în jurul căruia se mișcă totul cu privire la ispășire. Sufletul animalului, în măsura în care are bază, rădăcină și izvor comun cu sufletul omenesc, poate să-l înlocuiască la jertfă. Dacă mai avem în vedere și nevinovăția sufletului animalului (căci, lipsindu-i momentul personalității, adică a liberei hotărâri, nu poate fi vorba nici de vre-o responsabilitate), iar pe de-

Erich S. Gabe

Absolv. al Academ. Regale de Muzică și Artă Dramatică. Colaborează la revistă.

altă parte vinovăția sufletului omenesc, însemnătatea lui înlocuitoare crește cu atât mai mult. Punerea mâinii de către cel ce aduce jertfa este semnul exterior, care transmite vinovăția.

Și după învățătura rabinică sângele este un mijloc de ispășire. O învățătură veche spune: „nu este ispășire decât numai prin sânge“, adică omul poate să ispășească numai prin aceea că se dă morții și-și închină nefeș-ul (sufletul) lui Dumnezeu. Inșă prin Harul lui Dumnezeu este posibil și este permis ca nefeșul de animal să ispășească pentru cel omenesc. Și în această privință spune **Rași** despre Levit. 17,11: „sufletul oricărei făpturi e legat de sânge, deaceea l-am dat ca ispășire pentru sufletul omului, ca să vie un suflet și să ispășească pentru suflet“. Foarte asemănător spune **Aben Ezra**: „sângele cu sufletul care este în el

*) Prin puterea Ispășitoare a sângelui vărsat se explică și interzicerea gustării sângelui, sub pedeapsa cu moarte (Levit. 17, 12-14). Și în ziua de astăzi orice Evreu temător de Legea mozaică evită cu o frică penibilă gustarea sângelui. Deaceea vitele n'au voie să fie omorâte prin lovire la Evrei, ci prin junghiere, pentruca tot sângele să se scurgă bine din corp. Carnea care mai conține sânge se sărează și astfel i se extrage tot sângele. Umii Evrei ortodocși duc atât de departe împlinirea poruncii de a nu gusta sânge, încât, dacă din cauza bucatelor tari și-au sângerat gingiile, își spală cu grijă gura, înainte de a mânca mai departe, ca nu cumva să fie în primejdie de a înghiți și ceva sânge.—N. A.

ispășește, adică suflet pentru suflet“.

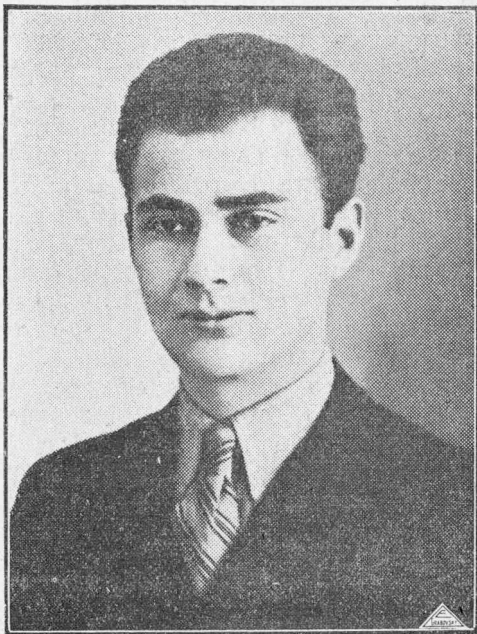
R. Moise ben Nahman: „Eu am trecut cu cruțare pe lângă sufletul omului, și l-am dat pe altar pentru voi, ca sufletul animalului să ispășească pentru sufletul omului“.

Isaac ben Arama: „Fiindcă sufletul oricărei viețuitoare este în sânge, de aceea l-am dat în jertfele voastre pe altar, ca ispășire pentru suflet“.

R. Lippman: „Fiindcă sufletele voastre sunt atât de înfășurate de păcat, ar trebui să se întâmple cu voi ceea ce se întâmplă cu jertfa la junghiere și la stropirea sângelui; dar Eu am dat sufletul jertfei pentru sufletul vostru“.

Isaac Abarbenel: „Și iată, s'a poruncit ca fiecare om să aducă pe altar jertfa sa, iar corpul și sângele animalului înlocuiește corpul și sângele aceluia care aduce jertfa, și tot așa sângele animalului, conținând sufletul cel viu, înlocuiește sufletul omului; suflet pentru suflet“. (*Va urma*).

Tradus de Ben Mattanah.

Semuel Ordinschi

Colaborator

DIFERITE ȘTIRI.

◆ **La Londra (Anglia)** a avut loc în Decembrie trecut o seară de mare Demonstrație Biblică (Great Pible Demonstration), în cea mai încăpatată sală „Albert Hall“, cu 10 000 de locuri. A fost foarte interesant de observat cum mase de oameni se adunaseră să dea onoare Bibliei, depunând mărturii, că „Cuvântul lui Dumnezeu este viu“ până'n ziua de astăzi; acest Cuvânt aduce pe om la mântuire prin Mesia. Fr. și sora Averbuch au luat deasemenea parte la această seară. S'au ținut predici înălțătoare despre puterea Bibliei și înrăurea ei binecuvântate asupra cercetătorilor ei. Cel mai interesant moment a fost acela când Negusul, împăratul Abisiniei, a mărturisit în limba sa cum l-a întărit Biblia. El a zis-între altele—că toate lumea știe ce a avut el de suferit, dar puterea Bibliei l-a ajutat să învingă toate. El a mulțumit din inimă, că odată apostolul lui Iisus Mesia, Filip, a venit pe un drum, „care este pustiu“ și a adus Etiopianului vestea cea bună despre Mesia, deslușindu-i Sfintele Scripturi. Îndeosebi îi aduc alinare cuvintele lui: „Venii'ta la Mine, toți cei trudiți și împovărați, și Eu vă voi da odihnă“. După această întrunire, la eșire, Negusul a fost ovaționat.

◆ **In Misiunea printre Evrei „The Bar-**

bican Mission“, lucrul s'a început în acest an cu o oră de rugăciune și Cina Domnului. Au fost de față mulți prieteni engleji ai lui Israel. Sala mare a fost plină cu credincioși cari se rugau îndeosebi pentru poporul evreu și pentru cei ce suferă din cauza prigonirilor. A fost foarte înduioșător să vezi cum Ne-evreii se roagă pentru Evrei. Ei au ascultat cu atențiune cuvântarea directorului misiunii, Rev. Davidson.

Dumnezeu binecuvântează din abundență pe fr. și s. Averbuch. Ei au posibilitatea de a aduce lumina lui Mesia în familiile evrești de vază. Într'o Sâmbătă au fost invitați într'o sinagogă la o Bar-Mițva (băiatul de 13 ani primește îndatoririle de a îndeplini Legea). Fr. și s. Averbuch au fost primiți cu cinste și invitați seara la masa care a avut loc în Hallul Sinagogii. Fratele a cântat acolo un solo cu vioara și când a început psalmul 126, cântarea a devenit generală.

Sperăm că fr. și s. Averbuch vor fi stimati și acolo, tot așa cum au fost stimati și respectați în alte țări; chiar într'un oraș evreesc cum e Chișinăul, li s'a dat cu onoare 2 locuri în sinagoga cea mare, iar fr. Averbuch a putut să vină acolo cu Biblia și broșurile sale.

BINEVESTITORUL

Fondat de L. I. AVERBUCH

Redactor: Inginer M. TARLEV.

Redacția și Administrația: Sala „MIȘCAN”,
Chișinău, str. Gh. Lazăr No. 90. Basarabia—România.

המבשר טוב

דער מרענגער פון דער גוטער בשורה
א בלאט פאר רעליגיע און מאראל

געגרינדעט פון ל. י. אווערבאך
רעדאקטאר: אינזשענער מ. טארלעוו.

1924 - וויביליי-גומער - 1939

BEU Cluj / Central University Library Cluj

וגר זאב עם כנש ונמר עם נדי ירביץ ועגל וכפיר ומריא יחדו ונער קטן נהג בהם (ישעיה י"א).

א חארה וועט וואוינען מיט א לעמעלע אין א לעמפערט וועט זיך לענן מיט א צינעלע און א קאלב, א יונגער לייב און א פעטער אקס צוואמען און א קליינער יונג וועט זיי פירן (ישעיה י"א).

צו אונזערע לעזער.

עס איז דערפילט געווארן 15 יאר זייט דער „המבשר טוב“ ערשיינט. דער דאוונער נומער איז דער יוביליי-נומער. אין משך פון די דאוונער 15 יאר האט דער „המבשר טוב“ אויסגע- פולט דורכ'ן חסד און ליבע פון גאט זיין אויפגאבע צוליב וועלכער ער איז געגרינדעט געווארן; צו ברענגען דורך לענדער און ימים די גוטע בשורה וועגן דער אויסלעזונג פון אלע זינד-דורכ'ן גלויבן אינם קרבן פון משיח. ערשיינענדיג אין דריי שפראכן, האט אונזער צייטשריפט עדות געזאגט פאר אונזערע לעזער וועגן דעם, וועלכער איז „דאס ליכט צו באלייכטן די פעלקער, און דער כבוד פונם פאלק ישראל“ (לוקאס ב, 32).

דער „המבשר טוב“ האט דורכגעמאכט אין די דאוונער 15 יאר פיל שטודיעס, נאר גאט האט געבענשט מיט זיין שפע זיין ארבעט. פיל גלויביגע האבן געדאנקט גאט דערפאר האט זיי האבן דורכ'ן „המבשר טוב“ געסרינגן הילף און פארשטארקונג פאר זייער גייסטיגן לעבן; און די, וואס האבן ניט נאכגעפאלגט נאך גאט, האבן אונז מיטגעטיילט, אז זיי האבן געפונען דורך דעם דאוונער זשורנאל דעם וועג פון רעטונג.

דער „המבשר טוב“ האפט, אז אויך פון היינט און הייטער וועט ער קענען דינען, מיט גאט'ס הילף, די נשמות פון אידן און ניט-אידן. דער „המבשר טוב“ וועט זיך באמיהען צו דער- זיין אויפן סך פון תנ"ך און ברית-החדשה, אז ישוע הנצרי איז דער עבד ה', גאט'ס קנעכט* און דער בראדלויב, א איד פון אידן, וועלכער איז געקומען, אלס משיח, לייזן דעם טויט, אז זיין נפש זאל זיין דער קרבן-כפרה, אויסצולעזן פון זינד און אייביגן טויט יעדן מענטש וואס וועט גלויבן אין אים אלס קרבן-אשם (ישעיה, נ"ג, 10). אין דער ערשטער רייה דעם אידן, און דערנאך אלע פעלקער (רויבייס א', 16). אויפן 8-טן טאג איז ער אריינגעאנגען אין זיין כבוד, זייל גאט האט אים מוהי-מתים געווען, לעבעדיג געמאכט, זיי ס'האבן פארנעזאגט משה און אלע נביאים (לוקאס ב"ד, 27-28). דער „המבשר טוב“ וועט אויך הייטער דערהיינען דעסמלייכע, אז ישוע המשיח'ס שליחים זיינען געווען אידן און די נאנצע לערע פונם ברית-החדשה איז אויס- שליסליך א אירישע, און יעדער איד וואס וועט אויפגעמען גאט'ס ליבע און ישוע המשיח, וועט ווערן א אמתער בן-ישראל, א בן-עולם הבא. ער וועט איבערגעהן פון טויט צום לעבן (1 יוחנן, ג' 14). דער „המבשר טוב“ וויל נאך טראגן די גוטע בשורה אז ישוע המשיח וועט קומען דאס צווייטע מאל און ער וועט זיין דער מלך-הכבוד על כסא בית-דוד. ער וועט קומען אלס רוהמפלדער זיגער איבער דער זינד, ער וועט מאכן א סוף צו ישראל'ס לאנגן גלות און ער וועט אראפברענגען דעם שלום ושלום אויף דער ערד, און דאן וועט מקוים ווערן: „והיה ה' למלך על-כ"ל הארץ“.

הגם מיר פארמאגן ניט קיין מאטעריעלע מיטלען ארויסצוגעבן די דאוונער צייטשריפט, האפן מיר דאך אויף גאט'ס הילף, און מיר גלויבן, אז ער וועט אונז אויך הייטער העלפן זיי ער האט דאס געטון אזוי וואונדערליך אין משך פון 15 יאר.

מיר בעטן אונז מוחל זיין, זייל מיר הייסן אז אונזער ארבעט איז ניט געווען פאלקסמען, און ברענגען אונזער ברודערליכן דאנק אלע קינדער פון גאט, וועלכע האבן אונז אונטערגעהאלפן מיט זייערע תפילות און מאטעריעלע אנשטערענונג. די קינדער פון גאט וועלן טוען גוט, ווען זיי וועלן מתפלל זיין פאר אונז און פאר דער צייטשריפט. אז זיי זאל ברענגען פרוכטן פארן כבוד פון גאט.

רעדאקציע.

* „הנה ישכיל עבדי ירום ונשא ונכה מאד“ (ישעיה נ"ב, 18). ד"ה, גאט זאגט אויף דעם הייליגן משיח אז ער וועט זיין „ירום“ הויך, „ונשא“ הויך, „ונכה מאד“ און זעהר אויך. דער מדרש ר' משה הדרשן פרגעט צו האט דארף מען דריי מאל דערמאנען דאס גרויסקייט פון משיח? ענפערט ער אליין לאמר, „ירום מאברהם“ דער משיח וועט זיין גרעסער פון אברהם'ן „ונשא משה“ ער וועט זיין גרעסער פון משה'ן, ונכה ממלאכי השרת און ער וועט גרעסער זיין פון די מלאכים.

דער 15-טער יובל פונם „המבשר טוב“ 1924—1939.

נע ארטיקלען, ערצעהלונגען און שירים זיינען גע-
דרוקט געווארן פון איר אויך אין אידיש. נאך דעם
אידישן „המבשר טוב“ איז אויך געבוירן געווארן
זיין ברודער, דער רוסישער „בלאנאזעסטניק“, אין
דערנאך אויך דער רומענישער ברודער דער—„בר
געזעסטמארול“. אט אין די דריי לשונות האט
דער „המבשר טוב“ געבלאזן שופר פאר אידן און
גוים, אין לאנד און אין פארשירענע לענדער,
אפילו מעבר לים. זיין תקיעה איז געווען: „חי
שעה זיינען אויף די בערג די פיס פון דעם
מבשר, וואס מאכט הערן שלום וואס איז מבשר
נוסם, און מאכט הערן פון ישועה, וואס זאגט
צו ציון: „דיין גאט רעגירט“ (ישעיה. נ"ב, ז).
זענען שלום, נוסם און ישועה האבן פיל, פיל
געליענט אויף די שפאלטן פון „המבשר טוב“.
פיל האבן געדאנקט און דאנקען פאר דער צייט-
שריפט; פיל האבן געפונען דעם גואל צדק ישוע
און אין אים—די ישועה.

דער „המבשר טוב“ האט צעשפרייט אין פילע
דעם פינסטערן געבל פון דעם תלמודים, ארויס-
פירנדיג זיי פון דעם שרעקליכן לאבירינט, אין חלפן
אונזער אידיש פאלק בלאנזעט, אויף דעם ליכטיגן
דרך הישר, חעלכער איז ישוע המשיח אליין.
דער „המבשר טוב“ האט זיך געפלייסט
צו באלייכטן אונזרע ראציאנאליסטן, ברענגענדיג
צו זיי די נומע בשורה, אז זייער קראנקהייט, דער
אומגלויבן, קען אויסגעהיילט הערן, דורך די האונדען
פון משיח און זיי קענען חערן מענשן מיט א
געזונטן שכל און א ניי הארץ, אין דער אייביג
קייט חעלן מיר ערשט זעהן אלעס, וואס דער
„המבשר טוב“ האט אויפגעטון.

אויף די שפאלטן פון „המבשר טוב“ האט דער
חשובער רעדאקטאר דורכגעפירט דעם ריינעם רעיון
המשיחי ע"פ דעם ברית החדשה, די אידן-משיח
היום האבן געקענט ליינענען ארטיקלען, וואס זיי
גען געווען דורכגעדריינגען מיטן גאנצן אמת חעגן
אונזער נייסמליכן לעבן, די גלויביגע אידן אין משיח
זיינען דערצויגן געווארן מיט דער ריינער משיח
חיות, חעלכעס איז ניש צונויפגעמישט מיט פאר-
שירענע רעליגיעזע לערעס פון פארשירענע רע-

בעזרת הש"ית איז אונזער „המבשר טוב“ דורכ-
געגאנגען 15 יאר פון זיין לעבענסזעהג. אונזערע
הערצער זיינען פיל מיט דאנק צו גאט פאר זיין
גאט און הילף, וואס ער האט אינו געהאלפן צו
טון די הייליגע ארבעט. מיר קענען זאגן: „לא
לנו, ה' ילא לנו כירשםך תן כבוד על חסדך
על-אמתך“: ניש אונז, נאר צו גאט, געהער דער
גאנצער כבוד.

די ניש פאר אידן אין אנדערע מקומות בכלל,
און אין אונזער געגנט בפרט צו ליינען אזא צייט-
שריפט, וואו ס'זאל געבראכט הערן די נומע בשר
רה חעגן דער ישועה של משה ע"פ דעם תנך
און ברית החדשה, איז געווען זעהר, זעהר גרויס.
די ערשטע פרואוהן זיינען געמאכט געווארן נאך
צוריק מיט מער פון 50 יאר, דורך אונזער אל-
באקאנטן ברודער יוסף בן-דוד ראבינאוויטש ז"ל,
חעלכער האט גערשעט די נומע בשורה און געדרוקט
אייניגע שריפטן, דאס איז אים אנגעקומען שחער,
זייל אחינו בני ישראל האבן געהאט גייסטיג
פארמאכטע אויגן און אויערן, מיט זיין פטירה
איז איבערגעריסן געווארן די גייסטיגע ארבעט.

אין 1918 יאר האט גאט חידער געשיקט אין
אונזער געגנט זיינע געבענסטמע שליחים, ברודער
און שח, אהערבאך, זיי האבן תיבה אנגעהויבן צי טון
די עבודה הקדושה, זיי האבן אנגעהויבן פארצוועצן
די גייסטיגע מעטעגיקייט צו צווייטן ישראל און אנדערע
פעלקער, זיי האבן געגרינדעט דעם פארגענגער פונם
„המבשר טוב“, דעם „דרוג“ אין רוסיש, דאן האט
דער „דרוג“ געגעבן פלאץ דעם „המבשר טוב“
און פון דעם 1924-טן יאר האט זיי דער ליבער
גאט געהאלפן ארויסצוגיבן דעם „המבשר טוב“.
פיל מיה הארץ און מח האט בר, אהערבאך גע-
אפפערט באם דעדאנירן די צייטשריפט, כדי אונז
זערע אידן זאלן דורך דעם „המבשר טוב“ ליינען
גען די נומע בשורה, גאט האט אים און זיין פיר
בע פרוי געגעבן פילע גייסטיגע מתנות און ער
האט געארבעט און פארבעסערט דעם „המבשר-
טוב“, דרוקנדיג פיל פון זיינע פארפאסונגען, שיר
דיס און לידער, אויך זיין ליבע פרוי האט אים
פיל מיטגעהאלפן אין דער ארבעט, און פיל שער

ברודערליכע געמינשאפט מיט גאט'ס קינדער פון פארשידענע נאציאנען, אויסמוינדליג שאחיניזם אין ענגען נאציאנאליזם.

ביי די גלויביגע אידן איז א כבוד צו האבן געמינשאפט מיט א גלויביגן נישט-אידן און די נישט-אידישע מאסנים פרעהן זיך צו הערן און צו זעהן צוהיטן זיך א בן־ישראל א מאמין אין ישוע המשיח.

אוינער תפילה צו גאט איז, אז ער זאל בענשן די ארבעט האט דער „המבשר טוב“ האט געטון און די הערצער פון מענשן אין משך פון די 16 יאר, אז דער ליבער גאט זאל גיבן געזונט אין אריכות ימים דעם ליבן גינדער בר. ל.י. אהערבאך און זיין ליבע פרוי, אז זיי זאלן אויך חייםעד ענטשיקלען דעם „המבשר טוב“, מיר האוישן זיי א גרויסן יישר כח במשיח צדקנו.

פאר אלעס זאל זיין לויב און דאנק צו גאט דורך אוינער האר ישוע המשיח.

י. מראכטמאן.

לייגעזע קערפערשאפטן. דעם ריינעם רעיון המשיחי העלן מיר, מיט גאט'ס הילף, אויך חייםעד דורכפירן. דער „המבשר טוב“ האט פיל מיטגעהאלפן צו ערקלערן צו די חסידו אומות העולם, צו די אמת־גלויביגע קריסטן, אז ישראל איז גאטס פאלק, און ישוע המשיח איז אוינער ברודער. ישראל איז נישט פארשטויסן, נאר ער האט א גלאררייכן עתיד. דערום דארף מען דעם באשטראפטן ישראל ליבן און טראגן די גוטע בשורה. פיל מאל האט זיך געהערט פונ'ם מויל פון אידן: „איינער בריי דער, זיינען טאקע גוטע מענשן, הלואווי האלטן אלע קריסטן געהען אזוי. א גרויסע זאך איז הען עס הערט פון א שונא־ישראל, א אידן־פריינט“ און דאס האט געטון אין זוט דער „המבשר טוב“. דער „המבשר טוב“ האט נישט געפרעדיגט קיין אסימילאציע, נאר דעם הפך. אידן דארפן זיין אמתע אידן, אהן פאלשקייט, פירן א עהרליך לעבן דורך משיח'ס קראפט און האבן גייסטיגע

ל. י. אווערבאך.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
א ווארט פון הארץ צו הארץ.

ענטווישונגען און אנדערע פארשידענע מכשולים, אבער הער ס'האט דעם רועה הצוב, לערנט זיך צו טרייסטן דורך גאטס „רוח“ און גאטס „אויט מערהאלטונג“. הי דארט אין תהלים איז געזאגט: „שבטך ומשענתך המה יחמני“ אויג—מענשן— געפעלט הען גאט באנוצט דעם „משען“. און אויטגעהאלט אויג. אבער מיר זענען אפט מאל אויטגופירן הען ער באנוצט די „רוח“, דעם „שבט“. אבער הער ס'היל זיין „געטריי ביו צום טויט“ און מיט דעם רועה הצוב דורכגעהען דעם שאטן־טאל, דעם גיא צלמות, מוז זיך לערנען דערמוטיגן אויך דורך דער „רוח“, חיסנדיג אז דאס איז לטובה. אזא דעמוטיקייט לערנט אויג שעצן די רוח און לערנט צו האנדלען אין גאטס העג, „טוב לי כי ענית למען אלמד חקיך“ (תהל קייט).

אין א געזעלשאפט, העלכע האט איינגעארבעט א ליטערארישן אהנט, האט מען צום שלום פאר געלעגט א הארט א בארימטן ארטיסט און א אל־ מיטשקען פרעדיגער. דער ארטיסט איז געהען דער ערשטער אויף דער טראגראם. ער האט פארנע

און דעם יאר מוז איך זאגן נאכאמאל, אז יענער איז גליקליך, הער ס'קען זאגן באמת מיט דור המלכים הערטער „ה“ רע“ (תהל, כ"ט). הער ס'האט דעם „רעה ישראל“, דעם משיח אלהי יעקוב, העלכער איז דער גוטער פאסטוך, הרועה הצוב, העלכער האט אהעקגעגיבן זיין לעבן פאר די שאף—דער קען זאגן „לא אחסר“, מיר פעהלט נאר נישט, דער קען זיין צופרידן מיט אלעס האט מיט אים קומט פאר, דער קען זיין א שמה כחלקו און אפילו פארן טויט האט ער נישט מורא, חיסנדיג אז דער גוטער פאסטוך געהט מיט אים דורך דעם טאל פונ'ם טויט: „גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי“.

דאס איז נישט קיין פאזיע, אדער פאנטאזיע. נאכצוגעהן דעם פאסטוך, געהען אהויזן ער פירט— איז די גרעסטע קונסט אין דעם גלויבענס־לעבן. דאס איז דער פראקטישער העג פון נסיונות, האט מערעפט זיך אויף דעם לעבנס־העג. אהן דעם רועה הצוב קען מען זיך נאניץ פארלירן, אומקער מען אויף דעם העג פון אלע פארצוויפלונגען,

אין, יא, איך קען דאס קאפיטל תהלים, אבער איר קענט דעם פאסטור.
 עס איז א גרויסער חילוק: צו קענען דאס קאפיטל און צו קענען דעם פאסטור פון דעם קאפיטל. מען אונז נאט ב"ה העלפן ניט נאר צו קענען די לעדע פון דעם גוטן פאסטור, זיין מעאר ר"ע, נאר צו קענען דעם פאסטור זעלבסט און זיך לאזן פירן פון אים אין פראקטישן לעבן אין זיך טרייסן אויך מיט זיין רוט און אויך מיט זיין אינטערהאלט. „שבתך ומשענתך המה ינחמני“.

ליינט איינזונגיג, אדער בעסער געזאמט, דעקלאר מירט דאס קאפיטל תהלים כיג וועגן דעם גוטן פאסטור. ער האט אויסגעפילט זיין ראדע מיט אלע פרטים וויקדוקים פון דער איימיטישער קינסט און דער עולם איז געווען ענטציקט פון דעם גהת רוח. נאך אים האט דער אלטעמטשקער פארעדיגער אייך דורכגעלעזט דאס קאפיטל תהלים און מיט דעם פארענדיגט דעם אזנט. דער אר- טיטט איז לסוף צוגעקומען צום פארעדיגער און דאס איז הערצליך געדאנקט. זאגענדיג דערביי: „איך קען דאס קאפיטל תהלים פון קליינערהייט

ישראל אינ'ם ברית החדשה.

ישוע הנצרי מלך היהודים.

(ארזעצונג פון „המבשר טוב“ 11—12/1938 No.)

מארק, מ"ו, 16-19). אין זיי האבן אים געגעבן מעטש" (יוהנן, י"ט, 18).

דאס איז דער ערשטער חזק איבער ישוען, ווי איבערין מלך פון אונזער איריש פאלק!
 VIII. אבער דאס איז נאך נישט אלעס.

זיי האבן געעמען ישוען און אים געפירט צו דער תליה. ישוע, טראגעדיג דעם קרייז, האט געגרייכט צום ארט האם הייסט „גלגתא“. דארט האט מען אים געקרייצט; און צוזאמען מיט אים זיינען געקרייצט געווארן אויך צוויי אנדערע: איינער פון איין זייט, דער צווייטער—פון דער אנדערער זייט און ישוע—אנדערמיט. פילאטוס האט געמאכט א אייפשריפט און אים אוועקגע- שטעלט איבערן קרייז, און עס איז געווען גע- שריבן...

האט? האט איז געווען געשריבן אויפ'ן קרייז, — אויף דעם דריטשן פייניגונס-אינסטרומענט? הארום עס האט דאך געדארפט זיין אנגעשריבן די שולד פונם פארמישפט'ן... יענע צוויי, פון זיין רעכטער האנט און פון זיין לינקער האנט, זיינען געווען גולגים, רשעים, אויז אז ס'איז ניט שחער געווען צו געפינען דעם מאטיוו פון דער פארארטיילונג. אבער דער דאווענער פילאטוס האט געפרעגט ביי די פרושים: „אבער האט פאר א שלעכטס האט ער געמוזט?“ (מתי, כ"ז, 23; מארק, מ"ו, 14; לוקס כ"ג, 14) ער האט ניט באקומען קיין ענטפער.

VII. ...און די פייניגונג פונם גואל-צדק האט זיך פארזעצט. פארארטיילט פין פילאט'ן, איז ער איבערגעגעבן געווארן אין די הענט פון די רוימי- שע לעיאנערן. די דאיינע לעיאנערן, וועלכע זיינען אנהענגער געווען ביי דער אייפסארשינג פון ישוע'ן אין האבן געהערט, הי ער זעלבסט דאס זיך עפנטליך ערקלערט אלס מלך היהודים, זאלן גע- הען האבן געיאנט: א. אזוי שמעהט נאר די פראגע? הייסט עס, אז דער דאווענער מיט דער בארד *) איז א מלך... און נאך דער „מלך היהודים“, דער מלך פון דעם פאלק, האט מיר האבן אונטערשטייט געמאכט!... אויב ס'איז אזוי, פאר האט זשע דאס ער ניט קיין קעניגליכן מאנטל, קיין קרוין און א סצעפט? לאז מיר הערן אים שוין אייני ארדנען הי ס'באדארף צו זיין?

„און זיי האבן אראפגעצויגן פון אים זיינע קליי- דער און האבן אים אנגעטאן אין א סורפוד-קלייד. זיי האבן אוסגעפלאכט א קראנץ פון דערנער און אים אריינגעלעגט אויפן קאפ און אין זיין רעכטער האנט האבן זיי אים געגעבן א טראסטינע (שטעקעלע)... דערנאך האבן זיי געקניטה פאר אים. האבן אפגעשפעט פון אים, זאגענדיג: „זיי געגרוסט דו, מלך היהודים!“ זיי האבן געשפיגן אויף אים און האבן געעמען די טראסטינע און אים געשלאגן איבערן קאפ. (מתי, כ"ו, 28-29;

*) הייך די רוימער האבן געמאכט די בארד.

זען, אין פאל זען פירטאטוס זאל געזען זיין אויפן ריכטיג מיט זיך זעלבסט, אנצושרייבן אויפן קרויץ פון ישועין:

א הן שולד

אבער דאס האט נישט געקענט זיין; ער האט געמוזט זיין שילדיג און דאן האט מען אויסגע- קליבן איינע פון די באשוולדיגונגען, וועלכע ס'האבן אים געבראכט די ראשי העם אליין, וועלכע זיינען, אבער צו דער זעלבער צייט געזען אויך די גרעסטע שונאים פון אונזער פאלק, און זיי האבן אנגעשריבן איבער זיין קאפ די שולד (מתה כ"ו, 87):

און ער האט זי געזאגט: „איר האט געבראכט פאר מיר דעם דאוונג מאן, אלס איינער, וועלכער רייצט אן דאס פאלק צו אויפשטאנד, אבער נאכ- דעם ווי איך האב אים פאר אייערע אויגן אויס- געפארשט, האב איך אים נישט געפונען שולדיג ניט אין איינער פון די באשוולדיגונגען, וועלכע איר שטעלט ארויס קעגן אים. אויך הירדום האט קיין שולד אין אים נישט געפונען, זייל ער האט אים צוריקגעשיקט צו אויגן; אזוי אז דער מענש האט ניט קיין חטא, פאר וועלכען עס זאל אים קומען דער טויט (לוקאס כ"ג, 14-15). איר זאגט חיסין, אז איך געפין נישט קיין חטא בא אים.“ (יוחנן י"ג, 4). און סוף-כ"ב-סוף, האלט לאנישנע-

BCC Cluj / Central University Library Cluj

קענען ליינען ישועים חטא: „מלך היהודים.“ (I. N. R. I.) פארטראכט זיך, מיין ברודער איד, מיין שווער מער אידישקע, איבער ישוען, וועלכער איז גע- שטארבן פאר דער דאוונער זינד, און באזיין זיין מלך... (פארזעצונג קומט) אהרן בן-נבאי.

...ישוע פון נצרת, דער אידישער מלך... (יוחנן י"ג, 19). אט חטא פאר א דמא מ'האט אפגעזוכט פאר ישוען דער שליה מארקוס קאמענטירט מיט צער: „איבער אים איז געזען אויפגעשריבן זיין שולד: מלך היהודים“ (מ"ו, 26). אויף יעדן קאמפלעקטן קרויץ, חעט מען

מרים אווערבאך.

א מעשה'לע פאר קינדער.

דער צווייטער גארטן האט זיך געפונען אין א בעסערן צושטאנד. די סטעזשקעס זיינען געזען ריין; צווישן די בלימען זיינען ניט געזען קיין חילדע גראזן און דער פאנטאן איז געזען ריין. אבער דער דריטער גארטן איז געזען אין בעסטן צושטאנד. די בלימעלעך האבן אין א זעהר גרויסער סער צאל געבליהעט; די פייגעלעך האבן א נאנצן טאג געזינגען, די האסער פונם פאנטאן האט געקלינגען ווי א פראכטפולע מויק. אט ציליכ

א קעניג האט געהאט דריי אלצאיינע גערטנער. אין יעדן איינעם פון די גערטנער זיינען געזען איינע און די זעלבע בלומען, די זעלבע ביימער און אינדערמיט פון יעדן גארטן האט זיך געפונען א פרעכטיגער פאנטאן. אבער דער ערשטער גארטן איז געזען פארלאזט; די סטעזשקעס זיינען געזען שמוציג; צווישן די בלימען האבן געזאקסן חיל- דע גראזן, אין אין דעם פרעכטיגן פאנטאן האבן זיך געפונען שטיינער און בלאמע.

מיין בענקשאפט.*

ניט דא, אין דער זינדעקער העלט, איז מיין היים,
 ניט דא, אין דעם סדום און עמורה;
 וו געטער פון נאלד און פון שטיין און פון ליים
 פארבייטן דעם הימלישן כורא.

ניט דא איז מיין היים, וו דער האם טריאומפירט,
 און פראזעט זיין מארשנאנג דעם ברייטן;
 וו סע הערט אויף די גאסן דער אמת געפירט
 צור תפיסה און אייווערנע קייטן.

דא שפייען דער ליבע אין פנים אריין
 צביקעס, פרושים און לערנער;
 דא לעשט מען איר דורשט מיט דעם נעכער פון פיין,
 מע קרוינט זי אויף חזק מיט לערנער.

די העלט איז מיר פרעמד און זי האט מיך נאר פיינט,
 סע קען מיך איר גלאנץ מער גיט נארן;
 מיין הארץ איז פון אנדערע שטראלן באשיינט;
 נאך זיי מיין נשמה טוט נארן.

מ. אלי-דן.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(* מיר זענען געבעטן נעהארן דעם שיר צו דרוקן לייט דער ארטאגראפיע פון דעם אויטאר.
 רעדאקציע.

ניג און האבן געטון אלעס, האט איז נאר מעגליך
 נעהען, כדי צו דערפרעהען דעם קעניג.
 די ארבעט אויס ליבע איז פיל חשובער ווי די
 ארבעט לויט פליכט.
 דאס קינדערשע הארץ—איז נאמיס גערטענדל.
 די קינדערשע געדאנקען—צווייגעלעך.
 נומע הערטער—בלימעלעך, און נומע מעשים—
 זיינען די פרוכטן.

האט פאר א סבה דער צושטאנד פון די דאזיגע
 גערטנער איז געהען פארשידן: אויפ'ן ערשטן
 נארטן האבן אכטונג געניבן קנעכט, העלכע האבן
 געטון זייער ארבעט נאר כדי אויסצומיידן א
 שטראף; אויף דעם צווייטן נארטן האבן אכטונג
 געניבן דינער, העלכע האבן באקומען א לויין פאר
 זייער ארבעט. דעם דריטן נארטן אבער האבן כא-
 ארבעט מענשן, העלכע האבן ליב געהאט דעם קע-

דאס געמיינדע לעבן פון די יהודים-משיחיים בני ברית החדשה אינים זאל „משכן“ אין קעשענעוו.

צום 8 דעצעמבער האבן מיר שוין געהאט מער פון
 200 זאכן.
 פיל מיה האט געקאמט דער אנפירערין פון
 דעם קרייז שו. נ. ס. טארלעט, און זי זאל לערן

אין אנפאנג דעצעמבער האט אונזער קרייז פאר
 האנט-ארבעט פארענדיגט זיין ארבעט. די ברודער
 און שוועסטער האבן אויסגעשטרעקט א האנט פון
 הילף און גאט האט וואונדערליך געהאלפן און

דער האנט-ארבעט קרייז פון דער נעמיינדע יהודים-משיחים אין קעשענעוו.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

בלבן ביז צים געבורטס-טאג פנים משיח זעהר
 זעניג צייט אין מר האבן געראיש זא-נרייטן
 באצייטענס פאר די א-עמע קנ-ער זא-ימע הלכשא
 שיד כדי די קינדער אין אייך זייערע עלטערן
 זאלן דערפילן די ליבע פונ'ס משיח, דעס ניאל
 צדק, זעלבע נאש חייזש צי זיי דורך זיינע ינ-ער
 נאך ערב דעס יום-טוב לכבוד משיח'ס געבורט-
 טאג אזו אוניער זאל שייך געזען איבערפולט מיט
 קינדערלעך, אין זונטאג דעס ערשטן טאג יום-טוב
 זיינען געקומען אזוי פיל קינדער, אז ס'איז נישט מעגליך
 געזען אלע אריינצונעמען. פיל האבן זיך גע-
 אומטערן אהיים, ווייל עס איז אונטעגליך געזען
 אריינצוגעהען. דאס זעלבע איז אייך געזען אויף
 די אונט-פארזאמלינגען פאר דערהאקסענע. מי'אז
 געזעסן, מי'אז געשטאנען, געשטאנען אין די
 דורכגענג, אין קארדאר און פיל זיינען געשטא-
 נען בא די אפענע טירן, זיי זאלן כאטש עפעס
 הערן. דער עולם איז געזען כמעט אויסשליסליך
 א אירישער. אונזער כאר אין ארקעסטר, אונטער
 דער אנפירונג פון אונזער יונג בר. נכא האט
 מיט נרוים עהפורכט דורכגעפירט אייניגע קא-
 סיטלעך ח'הלים אין העברעישישן אריינלא.

נען די קינדער ארבעטן, אין עס זיינען געזען
 האנט-ארבעטן, האט די קינדערלעך האבן מיט
 זייערע הענטלעך אויסגעארבעט (זעה די סאט-
 נראיע).
 אין פארנאנענעם יאר האבן זיך באטייליגט נישט
 בלויז מיידעלעך, נאר אויך דרוי יונגעלעך, זעלבע
 האבן געבעטן, מי'אל זיי אויך ארייננעמען אין
 דאזיגן קרייז. זיי האבן באהיון זיך אויסצולערנען
 ארבעטן און אויסגעפלאצטן האנט-בייטעלעך צו
 אינזער באזאר.
 נאכ'ן ווארט פונ'ם אנפירער, בר. מ. מאר-
 לעוו אין נאכן זינגען פון די קינדער, האט זיך
 אנגעהויבן דער אויספארקוף פון די זאכן.
 אין א קורצער צייט ארום איז פון די זאכן
 גארנישט געבליבן. ס'האט זיך ארויסגערסן א
 לויב-געזאנג צו אונזער אויסלעזער פאר זיין וואונ-
 דערליכע הילף און פאר זיינע וואונדערליכע מע-
 שים פאר אינו, נישטיגע מענשן, נאט האט דער-
 הערט די תפילה פון זיינע קינדער אין האט אונז
 געשיקט א שפע'דיגע גערעטיגניש.
 זיי נאר ס'איז פאריבערנענאנגען דער באזאר,
 האבן זיך אנגעהויבן גייע ארבעטן. ס'איז גע-

ועדע פארוואסלונגען.

מען נאט בענשן אלעס, האט איו פארזעט געהארן פון זיין נאמענס הענגן און פאר זיין כבוד'ס הענגן, אין די הערצער פון די דערהאקסע נע און קינדער. מעגן שוין אנקומען "די צייטן פון פרייד", ווען ער וועט אראפנעמען דעס צודעק פונם פנים פון זיין פאלק.

דאס באגעגענען פון דעם ניי-יאר איו כא אונז דורכגעגאנגען פייערליך און מיט גאמ'ס כרכה. פיל פון דער אידישער יוגנט האבן אנגעהויבן אפט באזוכן אנוועדע פארוואסלונגען און ביו איצט האבן מיר איבערפילטע פארוואסלונגען, וואו נאט ערלויבט עדות צוזאגן די נשמות הענגן זיין ליבע אין זיין רעטונג.

באוונדער שען האבן נעקלינגען די תפילה פון ישוע המשיח „אבינו שבשמים“ און „הללויה“—מוזיק פון בר. גבאי. די ברידער און שחעסטער האבן תפלה געטון אויף פארשידענע שפראכן; די יוגנט האט עדות געזאגט הענגן משיח—וער דורך געזאגט, וער מיט שירים. אויך אינוער קינד דער-גרופע האט זיך באטייליגט אין דער פרא-גראם פון די פארוואסלונגען. זייער געזאגט און דיאלאגן, העלבע זיי האבן דורכגעפירט בשעת מ'האט געהוירן ליכט-בילדער, האבן אריינגעטראגן א גרויסע אײפֿלעכונג. ס'איז אינטערעסאנט צו באמערקן, אז די עלטערן פון די דאווענ קינדער זיינען נישט קיין גלויביגע. נאר די עלצטע צייט האבן פיל פון די עלטערן אנגעהויבן באזוכן אינ-

פ א ר ש י ד ע נ ע י ד י ע ו ת .

ערקלערנדיג די הייליגע שריפט. באוונדערס ברענגן זען אים א מריסט די הערטער פון ישוע המשיח: „קומט צו מיר אלע, העלבע זענען נאלאדן מיט א שווינדער משה און איך העל אייך גיבן שלום.“ נאך דער פארוואסלונג האט מען געמאכט דעם אימפעראטאר א גרויסע אחאציע באם איינסאנג.

אין דער בארביקאן מיסיאן האט זיך אנגעהויבן די איבעט אייך אין דעם יאר, מיט א געבעט-שטונדע אין מיט דער סעודת הארון.

עס זענען געקומען פיל ענגלענדער, ישראל'ס פריינט. דער גרויסער זאל איז געווען פול. די מתפללים האבן לרוב געבעטן נאט פאר ישראל און פאר די, וואס ליידן פון די פארפאלגונגען. עס איז געווען זעהר אנגענעמען צו זעהען ווי די ניש-אידן בעטן פאר אידן און ווי זענען אויס-געקוקט געווען צו דער דרשה וואס דער דירעקטאר פון דער מיסיאן רעה, דעוידסאן האט געהאלטן מען וועגן די אידן אינעם ליכט פון דעם תנ"ך.

נאט בענשט רייכליך דעם בר. אין שז. איזער-כאך, זיי האבן די מעגליכקייט אריינצוטראגן דעם משיח'ס ליכט אין פייער בעליבתישע הייזער. אין א שבת זענען זיי געווען איינגעלאדן אין א סינאגאגע צו א בר-מצוה און מ'האט זיי דארט זעהר בכבוד אויפגעגעמען אין אויך איינגעלאדן אין איזנט צו דער סעודה, העלבע איו פארנעקומען אין

אין לאנדאן (ענגלאנד) איז אין דעצעמבער פ. י. פארנעקומען א אחנט פון א גרויסער ביבל-דעמאנסטראציע (Great Bible Demonstration) אין דעם גרעסטען זאל אלבערט-האל, אין העלדן סיגעזונען זיך 10.000 פלעצער צום זיצען. עס איז געווען זעהר אינטערעסאנט צו זעהן ווי מאסן מענשן האבן זיך פארוואסלט לכבוד דער ביבל און האבן עדות-געזאגט, אז „דאס ווארט פון נאט איז לעבעדיג, און עד היום ברענגט דאס ווארט צו רעטונג דורך דעם משיח אלהי יעקובי, בר. און שח. אוערבאך האבן אויך אנטייל גענומען אין דאווענ אחנט. עס זיינען געהאלטן געווארן עט-ליכע באטייליגטערע רשות הענגן דער קראפט פון דער ביבל און איר געבעטשן איינפלוס אויף די פארשער. דאס אינטערעסאנטסטע איז געווען ווי דער נעגיס, דער אימפעראטאר פון אביסיניע, האט אויף זיין לשון עדות געזאגט ווי די ביבל האט אים געשטארקט. ער האט געזאגט צווישן אנדער-רעם, אז אלע ווייסן וואס ער האט באדארפט איבערלעבען און דורכמאכן, נאר די קראפט פון דער ביבל האט אים געהאלפן אלעס גובר זיין. ער האט אויסגעדריקט א הערצליכן דאנק, וואס אמאל איז דער שליה פון ישוע המשיח, פיליפוס געקומען אויף „זעהר א חויטען הענג“ אין האט דעם עטיאפיער געבראכט די בשורה-טובה הענגן משיח,

אויף די פארוואלדונגען. בר. און שח. אהערבאך האבן איינגעלאדען דארט אויך זייערע באקאנטע און פריינט. די אין משיח גלויביגע אידן זענען געווען זעהר צושרידן מיט די פארוואלדונגען און האבן זיך ממש גייסטיג דערקויקט. איין מאל האבן בר. אהערבאך אין בר. משה ריכטער גע- זונגען אויף אידיש א דועט „מיון ליכטער גע- בן דוד“. (די הערמער און די מויק האט בר. ריכטער מחבר געווען). שח. אהערבאך האט אקאמ- פאנירט. אייניגע אידן האבן דארט צום ערשטן מאל געהערט נאמס ווארט. מען גאט בענשען דאס וואס איז געטון געהארען מיט אזא ליבע און פריינד- ליכקייט פאר די בני ישראל.

◆ אין פאלעסטינע. א אראבישע פא- מיליע זוכט א מקום-מקלט אין א אידי- שער קאלאניע. א אראבישע אנגעזעהענע פא- מיליע פונים שייך אין אראבישן דארף סינדושאנא איז אין א מאג געקומען קיין זכרון-יעקב (א אי- דישע קאלאניע). וואו זי האט געהאלט—און זעלבסטפארשטענדליך, געזונען.— א מקום-מקלט פאר זיך. דער דאווער שייך און זיין זון זיינען געהרגעט געהארן דורך די אראבישע מערדריסטן. (פון „פאלקאר“ 16/1-1939 No. 2).

◆ אונזער ברודער אין ישיע המשיח, דוד יוק, העלכער ארבעט אין פאלעסטינע אויף נאמס פילד צווישן די קערפערליך און גייסטיג קראנקע, מעל- דעט אונז: „די לאגע דא אין פאלעסטינע הערט פון טאג צו טאג אײַן רוהיגע, די סליניק- ארבעט, העלכע איז איבערגעריסן געווארן אין די טעג פון די בלוטיגע געשעהענישן פאריגן זומער, געהט איצט הידער אין פולן מעסט, פיל קראנקע באוונן אונז אין דער צייט פון די אמבולאטארע- אויפנאמען און צופילע זאגן מיר עדות וועגן משיח. זאל נאש זיין געלויבט פאר אלעס.

דער סינאגאגע-האלע. ער האט אויך געשפילט סאלא אויף זיין פידעל, און הען ער האט געשפילט דאס קאפיטל תהלים, קכז—האט דער פארווא- מעלטער עולם מיטגעזינגען.

מיר האפן אז דער בר. און שח. אהערבאך וועלן דורך נאמס חסד נושא זיין אויך דארט אזוי חי זיי האבן נושא זיין געווען אין אנדערע לענדער, און אפילו אין אזא אידישער שטאט ווי קעשענעו, האט מען בכבוד געניבן א שטאט אין דער סינאגאגע, און בר. אהערבאך האט געקענט אהין קומען מיט זיינע ביבל און טראקטאמן.

◆ א פרעהליכער אהנט אין דעם פרעסביטע- רישן אינסטיטוט לכבוד ישוע המשיח ס נעבורט סמאנ. צווישן די געעהרמע געסט זענען געווען דער ארגאניזאטאר פון דעם אידן-משיחישן בונד, מר אברהם פאליאק און די סעקרעטארין פון דעם בונד. אויך זענען געווען איינגעלאדן בר. און שח. אהערבאך, העלכע האבן אנטייל גענעמען מיט זינגען און שפילן לכבוד דעם גרויסן יום-טוב. מ'האט זעהר פרעהליך פארבראכט די צייט און אויך צוזאמען געהאט א ברודערליכע סעודה. צום שוף האט יעדער נאמט באקומען עפעס א מתנה לכבוד דעם גרויסן יום-טוב.

אין איינער פון די ברירער-געמיינדעס זענען געווען ארגאניזירט פארוואלדונגען כדי צו ברענגען די בשורה טובה אויך צו די אידן, זיי האבן איינגעלאדן דעם געבענישטן פרעדיגער מר. מאנאן, העלכער האט געהאלטן דרשות אויף זעהר אינטערעסאנטע טעמען אי פאר אידן, אזוי אויך פאר ניט-אידן. די ברירער האבן אויך אפגעדרוקט איינלאדונגען וועגן אידן מיט א קורץ זעהר פריינט- ליך האלט צו זיי, אין העלכען זיי האבן אויסגע- דרוקט זייער מיטגעפיל צו די ליידן וואס די אידן טראגן איבער. א סאך מענשן זענען געווען

פון דער רעדאקציע.

מיר טיילן מיט די לעזער פון אונזער „המבשר טוב“, אז דער אפצאל פון דעם אבאנע- מענט-פרייז הערט געמאכט דורך פרייוויליגע נדבות. אין רומעניען קען מען די סליינע סומען שיקן מיט פאסט מארקן אין א בריוו. די לעזער פון אויסלאנד קענען שיקן דאס געלט דורך דער פאסט אדער דורך א באנק. ס'קען רעכענען אונז זער געלט אויף דער אמעריקאנער וואלוטע לערך 182 לעי 1 דאלאר. מיר בעטן אין די בריוו ניט לעגן קיין געלט, און טשעקן שיקן נאר אין רעגיסטרירטע בריוו.

Adresa: Redacția „Binevestitorul“, D-lui I. Trachtmann, str. Gh. Lazăr No. 90, Chișinău, Basarabia, România.